

Derneğimize çok sık iletilen bir sorunu sayın Erkan KARAARSLAN ile görüştük. Yüzde beş iade alınan SGK işveren primleri ile ilgili tarafımıza iletilen tüm soruları Erkan Beye sorduk. İşte sorular ve cevapları.

Sayın KARAARSLAN şimdi tüm işverenler işçilere ödedikleri primleri beş puan eksik mi ödüyorlar. Bu düzenlemeyi bize bir anlatır mısınız?

Hayır tüm işverenler bu indirimlerden faydalanmıyor. Bu düzenleme 15/05/2008 tarihli 5763 sayılı Kanunun 24. maddesi ile 5510 sayılı Kanunun 81. maddesinin birinci fıkrasına eklenen (ı) bendi ile yapıldı. İndirim 1 Ekim 2008 tarihinden bu yana uygulanıyor. Kanunun ilgili bölümünde, "Özel sektör işverenlerinin, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Hazinece karşılanacağı" belirtilmektedir.

Peki prim indirimlerinden yararlanmanın şartları nelerdir?

İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesinin üç koşulu bulunmaktadır.

- İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak aylık prim ve hizmet

belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermeleri,

- Sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri,

- Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması,

Gerekmemektedir.

Ayrıca, yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedığı tespit edilen işverenler bir yıl süreyle bu destek unsurundan yararlanamaz.

Bu teorik bilgilerden sonra gelelim asıl konularımıza, kamuya çalışan taşeron şirketleri bu SGK prim indiriminden yararlanıyor. Bu şirketlere yapılan hak ediş ödemelerinde prim indirimlerinin durumu nedir. Açıklamalarınız Türkiye için önemli neler söyleyeceksiniz.

Şimdi bu konu önce epey tartışıldı. Sonra dediğimiz şekilde düzenlendi. Bildiğiniz üzere konu Kamu İhale Genel Tebliği ile düzenlendi. Genel Tebliğde iki farklı düzenleme yer almıştır. Genel Tebliğin 78.23.1.'inci maddesinde birinci düzenleme sözleşme öncesi ile ilgili olarak yapılmıştır. Tebliğde; "İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı tüm hizmet alımı ihalelerinde, teklifler Hazine tarafından karşılanacak olan işveren sigorta primi tutarı dikkate alınmadan, işveren payları üzerinden hesaplanarak sunulacak ve

değerlendirilecektir.” denilmektedir.

İkinci düzenleme ise sözleşmelerin yürütülmesi ile ilgilidir. “Fiyat farkı hesaplanması öngörülen ihalelerde sözleşmenin yürütülmesi aşamasında, yüklenicinin prim teşvikinden yararlanması

Buna çok itirazlar var. Neden kamuyu ilgilendirsin bu bir teşvik unsuru deniliyor.

Evet itirazları anlıyorum. Bu itirazlara tersten bir bakalım. Yani prim oranları yükselmiş olsa aradaki fark kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili firmalara ödenmeyecek miydi? Ödenecekti şimdi de kesilmesi gerekiyor o zaman. 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 8 inci maddesi bu tartışmayı noktalar aslında. İhale (son teklif verme) tarihi itibarıyla işveren tarafından karşılanacak olan sosyal sigorta primi ve işsizlik sigortası primine ilişkin toplam tutarda; asgari ücret değişikliği veya sigorta primi alt sınır değişikliği ile prim oranları değişikliği gibi sebeplerle meydana gelecek fark, 506 sayılı Kanun gereğince işveren nam ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemeler de dikkate alınmak suretiyle ödenir veya kesilir.

Bu çerçevede, idarelerce yapılan ve fiyat farkı hesaplanması öngörülen hizmet alımı ihalelerine ait hakediş ödemelerinde; hakediş dosyalarında bulunan ve her ay eklenmesi gereken sigorta primine ilişkin "Tahakkuk Fişi"nde; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primine esas kazanç tutarının %5'inin

halinde, Hazine tarafından karşılanan prim tutarı, idare tarafından yüklenicinin hakedişinden kesilmesi gerekmektedir. İzinizle sürekli çalan şu telefonuma bir bakayım.

Hazine tarafından karşılandığı ve bu nedenle 5510 sayılı Kanundan doğan indirimden yararlandığı belirtiliyor ise indirimden yararlanan kadar tutarın, yüklenicinin o aya ilişkin hakediş raporunda gösterilerek kesilmesi ve gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Yemek ihalelerinde tartışma var. Sizce burada da bir kesinti gerekli midir?

Söz konusu prim indirimi kesintisi; 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhalesi Yapılacak Olan Hizmet Alımlarına İlişkin Fiyat Farkı Hesabında Uygulanacak Esasların 8 inci maddesinin (b) bendinde yer alan “işveren nam ve hesabına Hazinece yapılacak olan ödemelerin hakedişten kesileceği” hükmüne dayandığından, fiyat farkı hesaplanması öngörülme hizmet alımlarında mesela sorunuzda belirttiğiniz malzemeli yemek hizmeti alımında söz konusu kesintinin yapılmasına dayanak bulunmadığını düşünüyorum.

Evet kesinti konusu sanıyorum net olarak anlaşıldı. Gelelim Uygulamaya. Kesintiyi faturada yapanlar var kesinti nasıl yapılmalı.

Kesinti yapılmasında ciddi problemler var. Ona birazdan geliriz. Ancak faturada herhangi bir kesinti belirtilmesine gerek yoktur. Fatura üzerinde kesinti yapmak KDV açısından, iş bitirme açısından ve

ödeneğin kullanılması açısından sıkıntılara neden olur. Netice olarak, söz konusu kesintinin fatura üzerinden düşülmeyip hakediş raporu üzerinden gösterilmesi, iş bitiminde yapılan kesinti kadar hizmetin eksik alınmış gibi görünmesine de engel olacaktır.

Peki KDV ile ilgili bir değişiklik olacak mı?

Uygulamada bazı hakediş ödemelerinde; söz konusu kesintinin KDV matrahı üzerinden düşülmek suretiyle fatura üzerinden yapıldığı ve dolayısıyla vergi kaybına yol açıldığı da görülmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanununun 20 nci maddesine göre teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını oluşturan bedel olduğu, bedel deyiminin ise malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği, belirtilmektedir. Buna göre, fazladan yararlanıldığı tespit edilen sigorta primi teşvik tutarının hakediş bedeli üzerinden kesilmek suretiyle geri alınmasına yönelik uygulamanın, fazla yararlandırılan Hazine yardımının tahsiline yönelik bir uygulama

- 1- Kontrol, denetim veya inceleme sonucunda tespit edilen kamu

olup, bu durumun KDV matrahı ile ilişkilendirilmesine imkân yoktur. Dolayısıyla, söz konusu kesinti tutarları dikkate alınmaksızın hakediş bedelleri üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

Peki bugüne değin tam olarak ödenen işveren hisselerinde geri alma işlemi nasıl olacak ya da olacak mı?

Sanıyorum en zor soru bu. Konuyu hukuki açıdan ele almak lazım. Birincisi bu fazla ve yersiz ödemeler 140- Kişilerden Alacaklar Hesabının tahsilinde bütçeye gelir kaydedilecek olanlar alt detayına borç kaydedilecektir. Döner sermayelerde 136 nolu hesap kullanılacak tabii. Bunlara bir dosya açılacak ve bir alacak izleme sıra numarası verilecektir.

Burada kamu zararından doğan bir kamu alacağı söz konusu yapılacak işlemleri maddeler halinde sıralamak istiyorum. Bu sıralamaya uyulmaksızın yapılan tüm idari işlemler hukuka uygun değildir.

zararı alacaklarının ilgili firmaya tebliğ işlemleri yapılır. Tebliğde; borcun miktarı, sebebi, doğuş tarihi, faiz başlangıç tarihi, ödeme yeri, yedi günlük itiraz süresi, itiraz mercii belirtilerek, söz konusu tutarın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi istenir. İtiraz merkezde strateji geliştirme

birimince, taşrada ise takibe yetkili birimin en üst yöneticisine on iş günü içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz ve itirazı değerlendirme süresi bir aylık ödeme süresini etkilemez. Burada yapılacak olan ödeme rızaen yapılan ödemedir. İlgili müteahhit firmalar, geçmişe yönelik fazla ödenen tutarlara yönelik, rızaen ödemeye zorlanamaz.

- 2- Oluştığı tarih itibarıyla onaltı yaşından büyükler için tespit edilen asgarî ücretin bir aylık brüt tutarının yarısını geçmeyen alacaklar, merkezde üst yöneticinin, taşrada ise idarenin en üst yöneticisinin izni ve ilgilinin kabul etmesi koşuluyla, tebliğ tarihini izleyen aybaşından itibaren aylığından kesilerek rızaen tahsil edilir.
- 3- Kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi halinde ilgili alacak takip dosyası, sürenin bitiminden itibaren beş iş günü içerisinde, alacağın hükmen tahsili için, kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir.
- 4- Takas suretiyle tahsil için girişimde bulunulur. Kamu zararı alacakları, ilgililerin kamu idaresiyle olan özel hukuk ilişkilerinden doğan alacaklarından 818 sayılı Kanun hükümlerine göre takas suretiyle tahsil edilebilir.
- 5- Mahkeme ilamı almak için alacak davası açılır. Ardından ilam üzerine hüküm altına alındığı halde ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Kamu idarelerinin

strateji geliştirme birimleri ile taşradaki takibe yetkili birimleri tarafından öncelikle tapu, banka, vergi dairesi, trafik şubesi ve sosyal güvenlik kurumları olmak üzere ilgili yerlerden sorumluların ve ilgililerin malvarlığı araştırması yapılarak veya yaptırılarak alacak takip dosyası tamamlanır ve icra takibatı yapılmak veya gereken hallerde yetkili mercilerden takipten vazgeçme onayı alınmak üzere kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir.

- 6- Kamu zararından doğan alacaklar, ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir. Taksitlendirme süresi azami beş yıldır. Kamu idarelerinin özel mevzuatlarında başka türlü bir düzenleme bulunmadığı takdirde taksitlendirmeye üst yöneticiler yetkilidir. İlgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır.

